

การจำแนกพันธุ์มะม่วงในสภาพแปลงปลูกเพื่อการใช้ประโยชน์จากเชื้อพันธุกรรม

วสรณ ฝ่องสมบูรณ์^{๑/}

อนุรักษ์ สุขขารมย์^{๒/}

บทคัดย่อ

การสำรวจ รวบรวม และอนุรักษ์พันธุ์มะม่วง ในสภาพแปลงปลูก(Ex situ) ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร อ.เมือง จ.พิจิตร ระหว่าง พ.ศ.๒๕๕๔ และ๒๕๕๘ ดำเนินการศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์(botanical characteristics) และลักษณะทางการเกษตร(descriptors) ของมะม่วง จำนวน ๖๙ พันธุ์ และได้ข้อมูลตามแบบการจัดเก็บบันทึกฐานข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์เป็นแหล่งเชื้อพันธุ์ในการจัดการด้านพันธุ์มะม่วงของไทยตามวัตถุประสงค์ต่างๆ

คำสำคัญ : สภาพแปลงปลูก ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์และลักษณะทางการเกษตร

Abstract

Gene bank collection and conservation together with a survey on new clones and cultivars for mango are being done at the Phichit Agricultural Research and Development Center between ๒๐๑๑ and ๒๐๑๕. These events were conducted in the field plot condition (ex situ). The botanical characteristics and descriptors of ๖๙ mango clones and cultivars have been recorded for their data base management. These studies have been carried out and the genetic source has been established for the purpose of the Thai mango cultivar improvement.

Key words : Ex situ condition, botanical characteristics and descriptors

คำนำ

มะม่วงเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญและมีศักยภาพในการแข่งขันเพื่อการส่งออก ทั้งในรูปผลผลิตสดและผลิตภัณฑ์แปรรูป ซึ่งตลาดส่งออกมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นที่สำคัญได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ออสเตรเลีย และ ยุโรป เป็นต้น ปัจจุบันผลผลิตจากพันธุ์มะม่วงเพื่อการส่งออกได้มีจำนวนจำกัด อาจเป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันกับประเทศผู้ผลิตอื่นในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของผลผลิต ศิวพร(๒๕๔๒) รายงานการรวบรวม ศึกษาลักษณะประจำพันธุ์และจำแนกพันธุ์มะม่วงไทยออกเป็น ๘ กลุ่ม ศึกษาการคัดcloneและผสมพันธุ์มะม่วงเพื่อผลิตลูกผสม ศึกษาและกำหนดมาตรฐานคุณภาพมะม่วงพันธุ์การค้าจำนวน ๕ พันธุ์ได้แก่ น้ำดอกไม้ หนั่งกลางวัน ทองดำ แรด และพิมเสนเปรี้ยว เป็นต้น นอกจากนี้ รักชัย (๒๕๓๖) ได้ศึกษาจากการสำรวจและรวบรวมมะม่วงแก้วที่มีลักษณะดีจากแหล่งต่างๆในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลางและคัดเลือกต้นแม่พันธุ์จนกระทั่งได้มะม่วงแก้วสายพันธุ์ศรีสะเกษ เป็นพันธุ์แนะนำเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๓๗ โดยกรมวิชาการเกษตร ดังนั้นการศึกษาสำรวจ รวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์มะม่วงจึงจำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสำหรับเป็นแหล่งฐานข้อมูลพันธุ์มะม่วงเพื่อการใช้ประโยชน์ การจัดการด้านพันธุ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดต่อไป

^{๑/} ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร

^{๒/} สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่๒

วิธีดำเนินการและอุปกรณ์

ไม่มีการวางแผนการทดลอง สํารวจ รวบรวม และปฏิบัติดูแลรักษา ต้นพันธุ์มะม่วงพันธุ์ต่างๆในสภาพแปลงปลูกการบันทึกข้อมูล ลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านลำต้น กิ่ง และใบ.การออกดอก และลักษณะของผล การเจริญเติบโต การให้ผลผลิตและคุณภาพของผลผลิต

ระยะเวลา

ระยะเวลาเริ่มต้น ตุลาคม ๒๕๕๔ สิ้นสุด กันยายน ๒๕๕๘ (๕ ปี)

สถานที่ดำเนินการ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร ต.โรงช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร ๖๖๐๐๐

ผลการทดลองและวิจารณ์

จากการสำรวจ รวบรวม และอนุรักษ์พันธุ์มะม่วง ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร อ.เมือง จังหวัดพิจิตร ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ถึง เดือน กันยายน ๒๕๕๓ โดยศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปรากฏว่าได้ข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. ลักษณะประจำพันธุ์ทางด้านลำต้น กิ่ง และใบ.การออกดอก

๒. บันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต

๔. พัฒนาการจัดการฐานข้อมูลลักษณะประจำพันธุ์และลักษณะทางการเกษตร(descriptors)ที่เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

๕. ปฏิบัติงานดูแลรักษาทั้งด้านเขตกรรมและด้านการอารักขาพืชต้นพันธุ์มะม่วงที่เจริญเติบโตในสภาพแปลงปลูก รวม ๖๙ พันธุ์

และจากการบันทึกการออกดอก และการสร้างกิ่งใบของมะม่วงพันธุ์ต่างๆที่รวบรวมไว้ในปีที่ผ่านมาพบว่า -ต้นมะม่วงพันธุ์ต่างๆเริ่มออกดอกได้ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๘ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ตามฤดูกาล มีการติดผลได้ต่ำมาก อาจเป็นเพราะช่อดอกได้รับการผสมพันธุ์ได้น้อย และความชื้นอากาศต่ำ

ตารางที่๑ แสดงเปอร์เซ็นต์การออกดอก และเปอร์เซ็นต์การสร้างกิ่งใบของมะม่วงพันธุ์ต่างๆในแปลงรวบรวมพันธุ์ ศวพ.พิจิตร ระหว่างเดือน ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึง มิถุนายน ๒๕๕๘

พันธุ์มะม่วง (Cultivar name)	% การออกดอก				% การสร้างกิ่งใบ		
	มค.๒๕๕๘	กพ.๒๕๕๘	มีค.๒๕๕๘	พค.๒๕๕๘	มค.-กพ. ๒๕๕๘	มีค.๒๕๕๘	พค.๒๕๕๘
พิมเสนมัน	๐		๐		๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
พิมเสนมัน (ศรีมาลา ๑)	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๖.๗	๘๓.๓
พิมเสนมัน (ศรีมาลา)	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
พิมเสนมันท่าชัย	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๗.๕
สามฤดูตะพานหิน	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
สามฤดู(มานิตย)	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
โชคอนันต์	๐		๕	๗๕.๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๖.๗
โชคอนันต์อารักขา	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
โชคอนันต์(เอนก)	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
โชคอนันต์(ปัญญา)	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
น้ำดอกไม้ เบอร์ ๔	๑๓.๓		๑๔.๖	๐.๘	๑๐๐	๑๐๐	๙๑.๖
ทองคำ	๖.๗		๐	๐.๔	๑๐๐	๖๖.๗	๕๙.๑
พันธุ์มะม่วง (Cultivar name)	% การออกดอก				% การสร้างกิ่งใบ		
	มค.๒๕๕๘	กพ.๒๕๕๘	มีค.๒๕๕๘	พค.๒๕๕๘	มค.-กพ.	มีค.๒๕๕๘	พค.๒๕๕๘

					๒๕๕๘		
ศรีสยาม	๐		๑๖.๗	๐	๑๐๐	๑๖.๗	๐
ชมทิว					๑๐๐	๐	๑๐๐
เทพนิมิตร์	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๘๓.๓
เพชรบ้านลาด	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๖.๗	๘๓.๓
มันเดือนเก๋	๐		๐	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
มันขุนศรี	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
มันค่อม	๐		๓.๓	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
มันศาลายา	๐		๐	๐	๑๐๐	๐	๑๐๐
อกร่องพิศุททอง	๑๐.๘		๒๗.๑	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๘๓.๓
ทองไม่รู้วาย	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๖๖.๗	๘๓.๓
มันทวาย	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
งาช้าง	๐		๒๙.๒	๐	๑๐๐	๑๐๐	๗๒.๐
หนังกกลางวัน	๐		๑.๓	๐	๑๐๐	๖๖.๗	๘๓.๓
น้ำดอกไม้	๐		๘.๑		๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
แก้วลืมคอน	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๖.๗	๘๓.๓
เจ้าพระยา	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
แก้ววังจิก	๐		๘.๓	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๗.๕
สามปี	๐		๑๓.๓	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
อกร่องเสี้ยน	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
อกร่องสังขยา	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๖.๗	๘๑.๖
ขอแพ	๐		๓.๓	๐	๑๐๐	๓๓.๓	๑๐๐
ยายกล่ำ	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ธ.ก.ส.	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ปีหนึ่ง	๐		๕๗.๑	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๓.๓
บึงโพธิ์	๑.๗		๖.๐	๐	๑๐๐	๖๖.๗	๑๐๐
ผลเล็กดำ	๐		๐	๐	๑๐๐	๐	๑๐๐
อึ้ง	๐		๓.๓	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
ผลเล็ก	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
สมเพชร	๐		๓๕.๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๑.๖
ลูกเล็ก	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
วัดวัง	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๓.๓
แก้วเชียงราย	๐		๑๘.๓	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๓.๓
ป้อมขาว	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
อกนก	๐		๐	๐	๑๐๐	๐	๑๐๐
สายฝน	๐		๐	๐	๑๐๐	๕๐.๐	๑๐๐
แรด	๐		๐	๐	๑๐๐	๓๓.๓	๖๖.๗
หนองแขง	๐		๐	๐	๑๐๐	๖๖.๗	๐
เขียวเสวย	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๘.๓
เจ้าคุณทิพย์	๐		๐	๐	๑๐๐	๓๓.๓	๑๐๐
ลีนุ่ท่า	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
พันธุ์มะม่วง (Cultivar name)	% การออกดอก				% การสร้างกิ่งใบ		
	มค.๒๕๕๘	กพ.๒๕๕๘	มีค.๒๕๕๘	พค.๒๕๕๘	มค.-กพ.	มีค.๒๕๕๘	พค.๒๕๕๘

					๒๕๕๘		
สวนทิพย์	๐		๐	๐	๑๐๐	๐	๑๐๐
น้ำดอกไม้อีสทอง	๙.๒		๑๓.๑	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
คุณนายลมัย	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
มันแดงกวา	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
มันทิพย์	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๗๖.๐
มันแห้ว	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
แก้วลิ้มรัง	๐		๐	๐	๑๐๐	๐	๑๐๐
บุญบันดาล	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
พิมเสน	๐		๐		๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
แก้ว	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๘๓.๓	๑๐๐
อกร่อง	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
แก้ว ๐๐๗	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
แก้ว ๐๐๒	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๗๖.๐
งามเมืองย่า	๐		๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๘๘.๓
ขาวนิยม	๐		๐	๓๖.๓	๑๐๐	๑๐๐	๔๑.๕
เพชรประทุม	๐	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐

-ปฏิบัติดูแลรักษาสภาพแปลงปลูก บำรุงต้นกิ่งใบใหม่ ตาม GAP มะม่วง มีการให้ปุ๋ยทางดิน สูตร๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อปีในช่วงต้นฤดูฝน

ตาราง แสดง ผลการดำเนินงาน การวิจัยและพัฒนาเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรพันธุกรรมพืช(มะม่วง) ปี งบประมาณ ๒๕๔๙ – ๒๕๕๓

ลำดับ	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์ (Cultivar name)	ชื่อ วิทยาศาสตร์ (Scientific name)	สถานที่ทำ การทดลอง / แปลง ทดลอง	ชื่อผู้ทำการทดลอง / ผู้รับผิดชอบ	ว/ด/ป ที่รวบรวม	แหล่ง ที่มา	จำนวน พันธุ์	จำนวน ต้น	พื้นที่ (ไร่)	การเก็บข้อมูลลงใ Descriptor
	มะม่วง							๖๙	๔๑๔	๑๕	
๑		พิมเสนมัน	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.ตะพานหิน จ. พิจิตร	๑	๖		
๒		พิมเสนมัน(ศรีมาลา ๑)	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		
๓		พิมเสนมัน	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		
๔		พิมเสนมัน(ท่าชัย)	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวส.สุโขทัย จ. สุโขทัย	๑	๖		
๕		สามฤดู(ตะพานหิน)	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.ตะพานหิน จ. พิจิตร	๑	๖		
๖		สามฤดู(มานิตย์)	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		นายมานิตย์ บินทะ ดิษฐ์
๗		โชคอนันต์	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.เชียงใหม่	๑	๖		
๘		โชคอนันต์(แปลง อารักขาพืช)	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		
๙		โชคอนันต์(เอนก)	<i>M.indica</i>	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		นายเอนก บางข้า

			linn.		สมบูรณ์						
๑๐		โชคนันต์(ปัญญา)	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		นายปัญญา ธยามา นนท์
๑๑		น้ำดอกไม้เบอร์๔	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ม.เกษตรศาสตร์	๑	๖		
๑๒		น้ำดอกไม้สีทอง	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.สามพราน จ. นครปฐม	๑	๖		
๑๓		ศรีสยาม	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.นนทบุรี	๑	๖		
๑๔		ชมทิว	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.เมือง จ.พิจิตร	๑	๖		
๑๕		เทพนิมิตร	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.บางกอกน้อย กทม.	๑	๖		
ลำดับ	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์ (Cultivar name)	ชื่อ วิทยาศาสตร์ (Scientific name)	สถานที่ทำ การทดลอง / แปลง ทดลอง	ชื่อผู้ทำการทดลอง / ผู้รับผิดชอบ	ว/ด/ป ที่รวบรวม	แหล่ง ที่มา	จำนวน พันธุ์	จำนวน ต้น	พื้นที่ (ไร่)	การเก็บข้อมูลลงเ Descriptor
๑๖		เพชรบ้านลาด	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๑๗		มันเดือนเก้า	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.ฉะเชิงเทรา	๑	๖		
๑๘		มันขุนศรี	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	อ.บางกอกน้อย กทม.	๑	๖		
๑๙		มันค่อม	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.นครปฐม	๑	๖		

๒๐		มันศาลายา	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.นครปฐม	๑	๖		
๒๑		อกร่องพิกุลทอง	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.ฉะเชิงเทรา	๑	๖		
๒๒		ทองไม่รู้วาย	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวส.สุโขทัย	๑	๖		
๒๓		มันทวาย	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวส.สุโขทัย	๑	๖		
๒๔		งาช้าง	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๒๕		หนังกกลางวัน	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๒๖		น้ำดอกไม้	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๒๗		ทองดำ	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๒๘		เจ้าพระยา	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๒๙		แก้ววังจิก	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.เขียงราย	๑	๖		
๓๐		สามปี	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๓๑		อกร่องเสี้ยน	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๓๒		อกร่องสังขยา	<i>M.indica</i>	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		

			linn.		สมบูรณ์						
๓๓		ขอแพ	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
ลำดับ ๓๘	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์ (Cultivar name)	ชื่อ วิทยาศาสตร์ (Scientific name)	สถานที่ทำ การทดลอง / แปลง ทดลอง	ชื่อผู้ทำการทดลอง / ผู้รับผิดชอบ	ว/ด/ป ที่รวบรวม	แหล่ง ที่มา	จำนวน พันธุ์	จำนวน ต้น	พื้นที่ (ไร่)	การเก็บข้อมูลลงใน Descriptor
๓๔		ยายกล่ำ	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๓๕		ธ.ก.ส	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๓๖		ปิ่น	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๓๗		บึงโพธิ์	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.เขียงราย	๑	๖		
๓๘		ผลเล็กดำ	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๓๙		อึ้ง	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๐		พิมเสน	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๑		สมเพชร	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๒		ผลเล็ก	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		

๔๓		วัดวัง	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๔		แก้วเชียงราย	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.เชียงราย	๑	๖		
๔๕		ป้อมขาว	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๖		อกนก	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๗		ลูกเล็ก	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๔๘		สายฝน	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๔๙		แรด	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศวร.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๕๐		หนองแขง	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๕๑		เขี้ยวเสวย	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
ลำดับ	ชื่อพืช	ชื่อพันธุ์ (Cultivar name)	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	ว/ด/ป ที่รวบรวม	แหล่ง ที่มา	จำนวน พันธุ์	จำนวน ต้น	พื้นที่ (ไร่)	การเก็บข้อมูลลงใน Descriptor
๕๒		เจ้าคุณทิพย์	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๕๓		ลิ้นงูเห่า	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๕๔		สวนทิพย์	<i>M.indica</i>	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		

			linn		สมบูรณ์						
๕๕		แก้ลิ้มคอน	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	ศว.สุพรรณบุรี	๑	๖		
๕๖		คุณนายละไม	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๕๗		มันแตงกวา	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๕๘		มันทิพย์	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๓๖	จ.พิจิตร	๑	๖		
๕๙		มันหัว	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๔๙	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๐		แก้ลิ้มรัง	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๔๙	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๑		บุญบันดาล	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๔๙	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๒		งามเมืองย่า	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๔๙	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๓		ขาวนิยม	<i>M.indica</i> linn.	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๔๙	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๔		เพชรปทุม	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๔๙	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๕		เขียวใหญ่	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๕๒	จ.พิจิตร	๑	๖		
๖๖		แม่ลูกตก	<i>M.indica</i> linn	ศวพ.พิจิตร	นายวสันต์ ผ่อง สมบูรณ์	๒๕๕๒	จ.พิจิตร	๑	๖		

[illegible]

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ของมะม่วงที่ได้จากการสำรวจ รวบรวม และอนุรักษ์ในสภาพแปลงปลูกทำให้ได้ฐานข้อมูลของมะม่วงพันธุ์ต่างๆ จำนวน ๖๙ สายต้น/สายพันธุ์ ซึ่งจะได้อุ้ดูแลรักษาอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นแหล่งพ่อแม่พันธุ์สำหรับใช้ประโยชน์ในการจัดการด้านพันธุ์ตรงตามวัตถุประสงค์ต่างๆต่อไป

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

เป็นแหล่งรวบรวมและอนุรักษ์เชื้อพันธุ์มะม่วงในสภาพแปลงปลูกเขตภาคเหนือตอนล่าง และได้ฐานข้อมูลพันธุ์กรรมมะม่วงที่สำรวจและรวบรวมได้ เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์ให้ได้พันธุ์ใหม่ที่ตรงกับความต้องการของเกษตรกร ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดทั้งต่างประเทศและภูมิภาคต่างๆภายในประเทศ

คำขอบคุณ(ถ้ามี)

เอกสารอ้างอิง

รักชัย คุรุบรรเจิดจิต.๒๕๓๖. การศึกษาและเปรียบเทียบมะม่วงแก้วสายพันธุ์ดี ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการด้านพืชสวน.สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร.

ศิวพร จินตนาวงศ์ ๒๕๔๒. แนวทางการปรับปรุงพันธุ์มะม่วง. เอกสารวิชาการ ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร. ๘๐ หน้า.